

Företagarkommissionen i Jämtland

Initierad av Per Åsling, Riksdagen, med deltagande av Företagarna i Jämtland.

Bakgrund

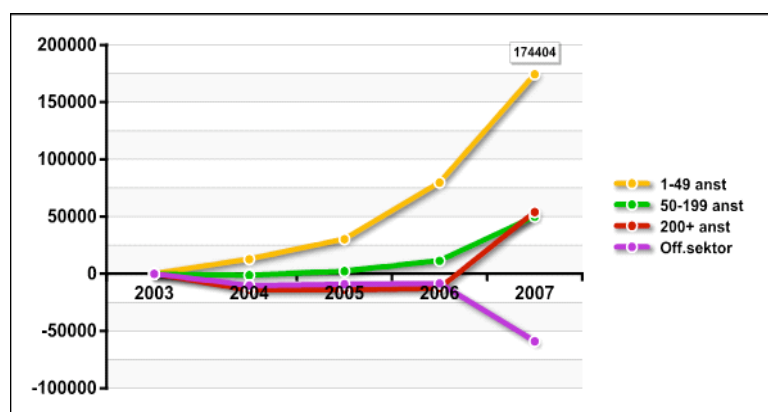
Per Åsling tog initiativ till att tillsammans med Företagarna i Jämtland göra en kartläggning över hinder som innebär att företagandet minskas eller hindras till följd av krångliga lagar och regler eller myndigheters agerande. Resultatet blir att företagarna ej anställer personal i den utsträckning som skulle kunna uppnås, om hindren undanröjdes.

Kommissionen har under hösten och vintern träffats ett antal gånger för att lista upp levda hinder och sammanställa dem för överlämnande till Regeringen.

Att de små och medelstora företagen är utomordentligt viktiga för att skapa arbeten framgår av ett flertal undersökningar som Företagarna låtit göra. Sammanfattningen kan beskrivas som följer:

- Sedan år 2003 har den övervägande delen av nya arbetstillfällen skapats av företag med 0 – 49 anställda. Antal företag i denna grupp uppgår till 99,2 % av alla företag och de har 53,1 % av alla anställda i landets företag. Räknat på hela landets anställda, är andelen anställda i landets småföretag (0-49 anställda) 33,9 %. Landets anställda uppgår för 2007 till 4 669 038, inklusive jordbruk och offentligt anställda.

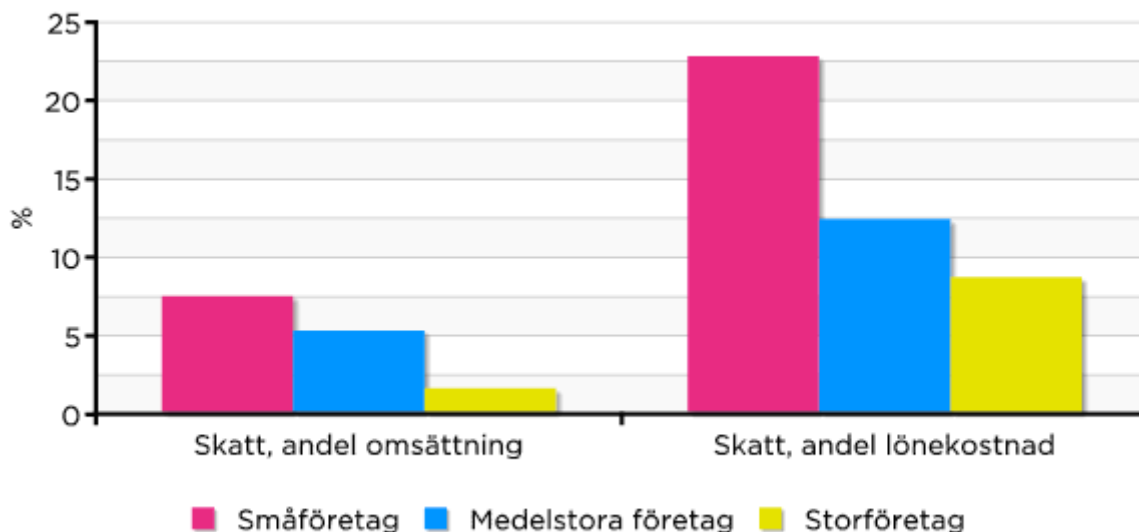
Sysselsättningsökning i små och stora företag

Källa: SCB, Centrala Företags- och arbetsställeregistret 2007

- Skattetrycket är förvånande nog högst i den gruppen. De betalar i genomsnitt 7,4 % av omsättningen i skatt, medan storföretagen betalar 1,5 % av omsättningen i skatt.

Diagram: Andel skatt per företagsstorlek

Källa: UC

- Lagen om anställningsskydd, LAS, är dessutom för de små företagen särskilt besvärlig. De har i allmänhet en eller ett fåtal nyckelpersoner på varje viktig funktion i företaget, varför LAS turordningsregler skapar mycket problem.
- Dessutom missgynnas ägarna till fåmansföretag även i skattehänseende genom en högre beskattning av kapital vid utdelningar och vid försäljning av sina aktier. De s.k. 3:12 reglerna skapar dessa problem.

Se nedan utdrag ur lagrådets yttrande 2007 om denna lagstiftning.

”Den nu gällande regleringen är också, redaktionellt och språkligt, så komplicerad och svårtillgänglig att det på de flesta andra rättsområden inte skulle anses godtagbart.”

Om vi vill få fart på företagandet i Sverige, skall vi som framgår koncentrera oss på att skapa så enkla regler som möjligt, för att underlätta för de små och medelstora företagen att våga satsa och anställa.

Förslag från Företagarkommissionen i Jämtland

Arbetet har skett genom ett antal träffar där företagare, Per Åsling, Åsa Bergström-Schahine, Kerstin Arnemo, Erika Hermansson, Örjan Wiklund, Susanne Andersson, Maria Rubenson och Bengt-Owe Palmgren har deltagit.

Deltagare i övrigt har varit ett antal företagare som diskuterat frågorna vid lunchmöten och andra tillfällen.

Förslagen har delats upp i olika grupper.

1. Regelkrångel
 - a. Nationell nivå
 - b. Regional nivå
 - c. Kommunal nivå
2. Företagares villkor
 - a. LAS
 - b. Offentliga upphandlingar
 - c. Skattesituationen
3. Arbetskraftsförsörjningen
 - a. Arbetsförmedlingen
 - b. Yrkesutbildningarna
 - c. Samarbetet Skola-Näringsliv
4. Trygghetssystemen
5. Kapitalförsörjningen

Förslag till regelförenklingar

Nationell nivå

1. Arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgifterna är för småföretagen i allmänhet en av de största kostnadsposterna för företag med anställda. För småföretagen är det viktigare att sänka arbetsgivaravgifterna än bolagsskatten. Naturligtvis är det bra med sänkt bolagsskatt, men om man måste välja, är sänkt arbetsgivaravgift det småföretagen prioriterar.
2. Kräv att alla myndigheter skall inhämta uppgifter från andra myndigheter, om uppgiften finns hos annan myndighet. Se FVL § 6.
3. Ta efter exemplet Norge och deras arrangemang av detta. Där är det krav på att varje uppgift som myndighet vill ta in, först skall kontrolleras mot en gemensam databas, för att se om den kan hämtas där, utan att besvara företagen/-arna.
4. Se till att Bolagsverket godkänner andra, internationellt erkända elektroniska signaturer. Idag godkänns endast 3 inhemska signaturtyper: BankID, Nordea och SEB-Telia-Posten. Det finns andra internationella signaturer, Chamber-

sign, GTC. Då kanske elektroniska årsredovisningar får sitt genombrott. En utredning som Bolagsverket låtit göra visar att enbart Elektronisk årsredovisning skulle skapa vinster för alla inblandade som uppgår till drygt 1 miljard kronor. Per år!

5. Låt SCB hämta sina upplysningar från andra myndigheter, speciellt avseende den finansiella statistiken. Den finns redan hos Skatteverket. Även detta kunde lösas om man fick stort genomslag för elektroniska årsredovisningar.
6. Förenkla LAS.
7. Förenkla 3:12 reglerna ytterligare. Skulle leda till fler sysselsatta och större välstånd.
8. Förändra reglerna för Försäkringskassans agerande gentemot företagare. Otroligt krångel om en ensamföretagare blir sjuk och vilket underlag för beräkning av lönen som skall gälla.
9. Avdrag för friskvård. En företagare med enskild firma får göra avdrag för friskvård för sina anställda, men inte för sin egen friskvård. Stor orättvisa.
10. Ny lag om kassaregister. Svensk Handel (arbetsgivarorganisationen för svenska handelsföretag) har länge arbetat för att via Kassaregisterlagen skapa lika villkor för alla som bedriver kontant handel. Regeringen har nu framlagt ett förslag till lagstiftning, utarbetat av Skatteverket. Förslaget innebär att alla företag som omsätter mer än 4 prisbasbelopp i kontantförsäljning (torghandeln undantagen) skall ha en ny typ av kassaregister, som skall kunna anslutas till en certifierad kontrollenhet, som i princip är en dator som lagrar loggfiler med uppgift om transaktionerna som sker i kassaapparaten. Dessa loggfiler kan sedan läsas ut av Skatteverket vid deras kontroller. Undantag från lagen görs bland annat för torghandel och ambulerande handel, där man inte rimligen kan föra med sig sitt kassaregister. Skatteverket har dessutom fått utökade möjligheter till oanmälda besök, där man har rätt att:
 - a. Räkna kunder
 - b. Göra kontrollinköp
 - c. Göra kvittokontroller
 - d. Göra kassainventeringar

Detta utan att misstanke om brott föreligger, rättssäkerheten blir med andra ord ytterligare uttunnad för små företag. Lagen är dessutom utformad så att den tar sikte på företag där ägaren anses ha möjlighet att manipulera kassa-redovisningen. Större företag kan få dispens från vissa av kassaregisterlagens bestämmelser.

Syftet med lagen är att försvåra oseriös handel som ej redovisar moms och skatt på ett ärligt sätt. Detta är givetvis ett vällovligt syfte. Men risken är uppenbar att man kraftigt försvårar för den redan idag seriösa näringen, utan att komma åt den oseriösa verksamheten.

Enligt Finansdepartementets direktiv skulle den nya lagen medföra kostnadsminskningar på cirka 1 000 kronor per kassaregister.

Skatteverket har vid Företagardagen i Åre, den 15 maj i år, anført att man beräknar att cirka 250 000 kassaregister måste bytas ut. Man tror att kostnaden per kassaregister kommer att hamna mellan 15 och 25 tkr per styck, för större företag med bokningssystem, ännu mycket högre kostnader. Det innebär att **den seriösa handeln kommer belastas med kostnader för nya kassaregister med 3,75 till 5 miljarder kronor**. Och detta skall ske 2009, eftersom lagen träder i kraft 1 januari 2010. Fortfarande finns inga certifierade kassaregister och kontrollenheter. Kontrollenheterna är mycket komplicerade och troligen kommer endast ett ringa fåtal tillverkare kunna tillverka kontrollenheterna.

Vi anser att kassaregisterlagens verkningar betyder ytterligare ökat krångel för seriösa småföretag och därför bör Regeringen se över den planerade lagstiftningen och tillämpningen.

11. Rotavdrag för hushållsnära tjänster och hustjänster. Den nya utformningen som skall gälla från och med 1 juli 2009, där det utförande företaget skall beräkna skattereduktionen för kunden och minska sin faktura med detta belopp och därefter ansöka om utbetalning från Skatteverket, medför stora olägenheter för företagen. Dels skall man ligga ute med pengar under den tid som ansökan tar till dess att den beviljas, dels kan osäkerhet uppstå i om den kommer att beviljas, eftersom hantverkaren ju inte kan veta hur stora belopp en privatperson totalt har utnyttjat. Om hantverksföretaget ej får ut hela sin fordran, innebär det att företaget återigen skall fakturera sin kund för det belopp som ej beviljas.

Det är inte svårt att inse att detta förfarande skapar synnerligen stora besvär för den enskilda företagaren. I allmänhet ett litet företag enligt gängse definitioner. **Alltså mer krångel för småföretagen i stället för mindre krångel.**

Regional nivå

1. Bättre service från regionala myndigheter. I många fall lever man inte upp till Förvaltningslagens skyldigheter. Se §§ 4 – 7.

Exempel: en förening söker tillstånd för genomförande av vattenverksamhet enligt miljöbalken. Eftersom den sökande inte är van vid att göra denna typ av ansökan ber han om råd hur han skall sätta upp sin ansökan. Svaret blir: "Det kan jag inte göra, jag skall ju granska ansökan. Men jag meddelar om det blir godkänt". Vid förfrågan om det finns möjlighet till ett snabbt beslut blir svaret: "Nu går jag på en veckas semester. För övrigt är handläggningstiden för dessa ärenden åtta veckor!" **Resultat: ett års försening av hela projektet.**

2. Förenkla upphandlingsförfarandet så att fler företag anser det mödan värt att lägga ned tid på att lämna anbud. Det finns möjligheter även i gällande lagstiftning till förenklade förfaranden, men de tillämpas alltför sällan. Se till att alla myndigheter får klart för sig hur det kan genomföras.
3. Ge all personal i regionala myndigheter utbildning i hur man bemöter sina "kunder". Myndigheten är till för medborgarna och inte tvärt om.

Kommunal nivå

1. Lagg ned kommunal verksamhet som bättre skulle kunna utföras av företag. Ofta konkurrerar kommunal verksamhet med företagen på ett osunt sätt.
2. Förenklat upphandlingsförfarande. SE ovan.
3. Förenkla kontakterna mellan företag och kommun. Ex. via en "företagslots".
4. Aktivt kontaktsökande från kommunens sida till företagen.
5. Enklare förfarande i tillståndsärenden. Kanske behöver lagstiftningen ses över i det sammanhanget.

Företagares villkor

Lag om anställningsskydd

1. Gör undantag från LAS för de minsta företagen.
2. Vissa myndigheter utgår ifrån att företag och företagare fuskar. Exempel Jordbruksverket: En familj investerade i ny ladugård för många miljoner kronor. Visst stöd utgick av offentliga medel. Efter redovisningen av utnyttjat stöd reste två tjänstemän upp från Jordbruksverket i Jönköping för att granska alla fakturor. Det avslog sedan inköp av en tumstock och s.k. timmermanspennor.

Detta är ett bra exempel på onödigt krångel, misstro mot företag samt slöseri med allmänna medel.

Arbetskraftsförsörjning

Arbetsförmedling, yrkesutbildning.

1. I många branscher har man svårt att hitta yrkesutbildad arbetskraft, trots många arbetssökande. Alltför få ungdomar utbildar sig till yrkesarbetare, typ CNC-operatörer och liknande. Detta har lett till att företagen själva måste engagera sig i att skapa utbildningsplatser för att hitta blivande medarbetare. Just nu, i den konjunktur som råder, är naturligtvis problemet mindre, men det kommer att accentueras när konjunkturen vänder. Problemet är naturligtvis störst på små orter. Därför föreslås satsningar inom några olika områden.
 - a. Bygg ut lärlingssystemet och anpassa ingångslönerna så att företagen har råd att anställa.
 - b. Ge generösare bidrag om oskolad, arbetslös arbetskraft skall kunna anställas.

- c. Den möjlighet som tidigare fanns att vara företagare på deltid bör återinföras. Dagens system förhindrar många människor att starta små företag, eftersom man förlorar sin arbetslöshetsersättning om man startar ett företag. Ett stort antal arbetslösa kvinnor skulle vilja starta eget företag, men vågar inte eftersom de då förlorar sin a-kassa och kanske därmed äventyrar familjens försörjning. Vilket naturligtvis leder till att kostnaderna för samhället blir högre än de skulle behöva vara, med ett smidigare system.

Samarbete skola – näringsliv

2. Skolan är idag alltför inriktad på utbildningar som syftar till anställning i teoretiska yrken. Vi anser att den inriktning som nu signalerats av regeringen om lättnader i vissa teoretiska ämnen är helt rätt för yrkesutbildningarna.
3. Skapa utbildningar med inriktning mot entreprenörskap. Där är Trångsviksbolaget ett bra exempel på vad som kan göras, för att skapa intresse för och förståelse för företagandets villkor, både utmaningar och framgångar.
4. Satsningen på UF, Unga Företagare, är också ett mycket viktigt exempel på satsningar som kan skapa intresse för framtida företagande.

Trygghetssystemen

1. Föräldrapenning. Denna förmån vill säkert de flesta, både företagare och anställda, utnyttja på ett sätt som är bra för barn och föräldrar. Men en ensamföretagare har oftast ingen möjlighet att ställa sin firma i viloläge under den tid som krävs, om företagaren skall kunna vara hemma med sitt barn. Därför krävs att reglerna för utnyttjande inte skapas på ett sådant sätt att familjen förlorar möjligheten till utnyttjande på ett sätt som deras specifika situation kräver.
2. Arbetslöshetsersättning. Här finns speciella arbetslöshetskassor i regi av Företagarna.
3. Sjukersättning. Som ovan nämnts är det alltför byråkratiskt krångligt för att en företagare skall få en rättmätig ersättning, om man bedriver sin verksamhet som enskild firma.

Kapitalförsörjning

1. Idag är kapitalförsörjningen för många små företag ett stort problem. Många får sina krediter uppsagda. Ytterligare många har svårt att erbjuda de säkerheter som långivarna kräver. Det gäller både för banker och för Almi.
2. Den verksamhet som bedrivits inom ramen för den svenska Kreditgarantiföreningen är nu vilande, i avvaktan på den utredning som arbetar med frågan. I Sverige är KGF:s verksamhet mycket låg jämfört med andra länder inom EU. Kreditgarantiföreningarna bör med det snaraste få nya möjligheter att verka, så att småföretagen får tillgång till det kapital som de behöver. Här bör staten

medverka med kapitalinsatser, i likhet med vad som gäller inom övriga länder i EU.

3. En bra åtgärd vore att se till att sänka kravet på aktiekapital i svenska privata aktiebolag, till en nivå jämförbar med reglerna inom EU, förslagsvis 20 000 kronor. Det skulle ge företagarna en bättre möjlighet att bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att man inte riskerar sin privata sfär, på det sätt som blir följden om man bedriver verksamheten som enskild firma.
 4. Regional närvaro och regionala beslut i kapitalförsörjningsfrågorna är av stor vikt. När kapitalägarna väl känner det lokala/regionala näringslivet och kan fatta beslut nära företagaren/företaget, blir i allmänhet besluten av bättre kvalitet och hänsyn tas på ett mera adekvat sätt, i det enskilda fallet.
-

Rapporten sammanställd av

Bengt-Owe Palmgren

070-81 81 201

b.o.palmgren@bopab.se